

Лекція 12

Права й професійні обов'язки лікаря-спеціаліста, лікаря-стоматолога та судово-медичного експерта

Лектор

к.м.наук, доцент кафедри патологічної анатомії, ННМІ СумДУ

зав. курсом «Судова медицина. Медичне право України»

Будко Ганна Юрївна

I Правовий статус лікаря

Медичний працівник – це лікар або інша особа, яка здобула у встановленому законодавством порядку медичну освіту, відповідає кваліфікаційним вимогам, установленим центральним органом виконавчої влади у сфері охорони здоров'я, працює у закладі охорони здоров'я або як фізична особа – підприємець

Лікар – це фахівець із повною вищою медичною освітою, який в установленому законом порядку постійно займається підтримкою або відновленням людського здоров'я, через запобігання (профілактика), розпізнавання (діагностика), лікування захворювань і травм з подальшою реабілітацією.

Лікар-спеціаліст – це лікар, який має підтверджену у встановленому законодавством порядку спеціалізацію з інших ніж «загальна практика/сімейна медицина», офіційно визначених державою лікарських спеціальностях.

Лікуючий лікар – це лікар закладу охорони здоров'я або лікар, який провадить господарську діяльність з медичної практики як фізична особа – підприємець і який надає медичну допомогу пацієнту в період його обстеження та лікування.

Лікуючий лікар обирається пацієнтом або призначається йому в установленому порядку.

Більшість професійних, у тому числі трудових, прав та пільг медичних працівників визначено у статті 77 «Основ законодавства України про охорону здоров'я».

Згідно зі статтю 77 Основ лікар має право:

- на належні умови професійної діяльності;
- на заняття медичною і фармацевтичною діяльністю відповідно до спеціальності та кваліфікації;
- на підвищення кваліфікації, перепідготовку;
- на надання інформації про пацієнта;
- на відмову від подальшого ведення пацієнта;
- здійснювати медичне втручання у виключних випадках без згоди пацієнта та/або його законних представників;
- на вільний вибір апробованих форм, методів і засобів діяльності, впровадження у встановленому порядку сучасних досягнень медичної та фармацевтичної науки і практики;
- на безоплатне користування соціальною, екологічною та спеціальною медичною інформацією, необхідною для виконання професійних обов'язків;
- на соціальний захист;
- на забезпечення побутових потреб у сільській місцевості;
- на створення наукових медичних товариств, професійних спілок та інших громадських організацій;
- на судовий захист;
- використовувати інформацію, яка представляє лікарську таємницю, в навчальному процесі, науково-дослідній роботі, у тому числі у випадках її публікації в спеціальній літературі, належним чином забезпечивши анонімність пацієнта (ст. 40);
- проводити медичне втручання, пов'язане з ризиком для здоров'я пацієнта, як виняток, в умовах гострої потреби, коли можлива шкода від вживання методів діагностики, профілактики або лікування буде менше ніж можна чекати у разі відмови від втручання, а усунення небезпеки для здоров'я пацієнта іншими методами неможливе (ст. 42);
- не брати згоду хворого або його законних представників на медичне втручання в

невідкладних випадках, коли є реальна загроза життю хворого. Якщо пацієнт після інформування лікарем про медичне втручання відмовляється від лікування, лікар має право узяти від нього письмове підтвердження про відмову, а при неможливості його отримання – засвідчити відмову відповідним актом у присутності свідків (ст. 43);

- застосовувати в медичній практиці нові методи профілактики, діагностики, лікування, реабілітації і лікарські засоби, які знаходяться на розгляді в установленому порядку, але ще не допущені до вживання, на користь лікування особи лише після отримання його письмової згоди (ст. 44);

- проводити медико-біологічні експерименти на людях в порядку, передбаченому законодавством (ст. 45);

- припиняти активні заходи щодо підтримки життя хворого у тому випадку, коли стан людини визначається як необоротна смерть (ст. 52).

Лікар **має право відмовитися від подальшого ведення пацієнта**, якщо останній не виконує медичних приписів або правил внутрішнього розпорядку закладу охорони здоров'я, за умови, що це не загрожуватиме життю пацієнта і здоров'ю населення. Таке право закріплене у статті 34 «Основ законодавства України про охорону здоров'я».

Щоб правильно реалізувати це право й захистити себе від необґрунтованих скарг пацієнта, лікар, якщо він бажає відмовитись від подальшого лікування пацієнта і має на те законні підстави, повинен дотримати певної процедури. Необхідною умовою для відмови лікаря від подальшого лікування пацієнта є невиконання пацієнтом приписів лікаря або по рушення ним затверджених у лікувальному закладі Правил внутрішнього розпорядку. Факт невиконання приписів має бути зафіксований. Так, наприклад, якщо пацієнт не приходить на запланований лікарем прийом, факт нез'явлення пацієнта необхідно зафіксувати у вигляді акту або запису до медичної документації з підписом як мінімум ще двох медичних працівників. Але, призначаючи пацієнтові дату прийому, не зайвим буде зробити запис у медичній карті та взяти від пацієнта відповідний підпис, що він ознайомлений.

Лікар **має право обмежити надання інформації пацієнту про стан здоров'я**, коли повна інформація може заподіяти шкоду здоров'ю пацієнта. Це передбачено статтею 39 «Основ законодавства України про охорону здоров'я». Слід зазначити, що законодавством не встановлено, коли потрібно обмежувати надання пацієнтові інформації, а тому, користуючись таким правом, лікар на власний розсуд має визначити, чи може та чи інша інформація зашкодити здоров'ю пацієнта і чи потрібно її обмежувати.

Основні обов'язки лікарів:

- надавати своєчасну та кваліфіковану медичну і лікарську допомогу, сприяти охороні та зміцненню здоров'я людей, запобіганню захворювань;

- безоплатно надавати першу невідкладну медичну допомогу громадянам у разі нещасного випадку та в інших екстремальних ситуаціях;

- поширювати наукові та медичні знання серед населення, пропагувати, у тому числі власним прикладом, здоровий спосіб життя;

- дотримуватись вимог професійної етики і деонтології, зберігати лікарську таємницю;

- постійно підвищувати рівень професійних знань і майстерності;

- надавати консультативну допомогу своїм колегам та іншим працівникам охорони здоров'я;

- надавати пацієнтові чи іншим компетентним суб'єктам медичну інформацію.

Згідно з Міжнародним кодексом медичної етики (ВМА, 1949 р., внесені зміни в 1968, 1983 рр.) до загальних обов'язків лікарів належать такі обов'язки:

- ✚ затвердження найвищих стандартів професійної діяльності;

- ✚ лікар не повинен дозволяти фінансовим інтересам впливати на вільне і незалежне виконання професійних дій на користь пацієнтів;

- ✚ лікар повинен, незважаючи на вид медичної практики, самовіддано надавати компетентну медичну допомогу з повною технічною і моральною незалежністю, із співчуттям і повагою до людської гідності;

- ✚ лікар повинен бути чесним із пацієнтами і колегами, повинен боротися з професійними: і особистими недоліками інших лікарів, повинен викривати обман і шахрайство;

- ✚ лікар повинен поважати права пацієнта, колег, іншого медичного персоналу і має дотримуватися конфіденційності щодо пацієнта;
- ✚ лікар повинен діяти лише на користь хворого в тих випадках, коли він застосовує такі види медичної допомоги, які можуть послабити фізичний або психічний стан пацієнта;
- ✚ лікар повинен дотримуватися обережності, поширюючи інформацію про відкриття, нову техніку або лікувальні методики по непрофесійних каналах;
- ✚ лікар повинен засвідчувати лише те, що він сам перевірів.

II Правовий статус лікаря-стоматолога

Стоматолог – це лікар-професіонал, який володіє спеціальними знаннями і вміннями для практичного здійснення профілактики, діагностики, лікування хвороб зубів, щелеп, м'яких тканин та інших органів ротової порожнини.

Кваліфікаційні вимоги до лікаря-стоматолога: повна вища освіта (спеціаліст, магістр) за напрямом підготовки «Медицина», спеціальність «Стоматологія». Спеціалізація за фахом «Стоматологія» (інтернатура, курси спеціалізації). Сертифікат лікаря-спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

Основні сфери професійної діяльності лікаря-стоматолога:

1. Загальномедична.
2. Спеціальна (специфічна).
3. Соціальна або суспільна.
4. Науково-дослідницька.

За сферами лише спеціальна відрізняє діяльність лікаря-стоматолога від діяльності інших медичних спеціальностей.

Лікар-стоматолог повинен знати:

- чинне законодавство, нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я та посадові інструкції;
- основи права медицини;
- права, обов'язки та відповідальність лікаря-стоматолога;
- принципи організації стоматологічної допомоги;
- сучасну класифікацію захворювань ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки;
- новітні та пріоритетні технології сучасної стоматологічної практики;
- профілактику, клініку та діагностику стоматологічних захворювань;
- засоби індивідуального захисту від гострих респіраторних захворювань та особливо небезпечних інфекцій;
- форми і методи санпросвітницької освіти серед населення;
- правила оформлення та ведення медичної документації;
- сучасну наукову літературу за фахом, методи її аналізу й узагальнення.

Права лікаря-стоматолога:

1. Вносити пропозиції адміністрації поліклініки з питань поліпшення організації лікувально-профілактичної стоматологічної допомоги населенню, організації та умов своєї праці і праці середнього медичного персоналу стоматологічного кабінету.
2. Брати участь у нарадах з питань організації стоматологічної допомоги.
3. Призначати і відмінити будь-які лікувально-профілактичні заходи, виходячи зі стану хворого.
4. Отримувати інформацію, необхідну для виконання посадових обов'язків.
5. Підвищувати свою кваліфікацію на курсах удосконалення у встановленому порядку.

Обов'язки лікаря-стоматолога:

1. Надавати невідкладну стоматологічну допомогу у разі гострих запальних процесів, травмах, кровотечах, анафілактичному шоці, гострій серцевій та дихальній недостатності, гіпоксії, механічній асфіксії, гіпертонічному синдромі.
2. Проводити амбулаторний прийом за графіком, затвердженим адміністрацією поліклініки, регулюючи потік відвідувачів шляхом раціонального розподілу повторних хворих.
3. Забезпечувати кваліфіковане і своєчасне обстеження та лікування хворих із захворюваннями зубів і порожнини рота, в тому числі співробітників поліклініки.
4. Проводити профілактичні огляди і санацію порожнини рота серед хворих, які перебувають на

диспансерному спостереженні в поліклініці.

5. Надавати позачергово екстрену допомогу хворим з гострим зубним болем, а також громадянам із спеціальним правовим статусом (ветерани, інваліди, ліквідатори, військовослужбовці тощо).

6. Забезпечувати правильне проведення експертизи тимчасової непрацездатності.

7. Направляти хворих, за наявності показань, на додаткові види обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні і тощо).

8. Своєчасно направляти хворих з невстановленими формами захворювань або які тривало хворіють на консультацію до інших лікарів-спеціалістів поліклініки та експертної комісії.

9. Консультувати хворих, у тому числі на дому.

10. Здійснювати, відповідно до показань, своєчасну госпіталізацію хворих.

11. Дотримуватися у своїй роботі принципів етики і деонтології.

12. Здійснювати контроль і керівництво над роботою середнього медичного персоналу стоматологічного кабінету.

13. Систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію шляхом вивчення відповідної літератури, участі в конференціях, семінарах.

14. Брати участь у проведенні серед населення санпросвітницької роботи з питань профілактики захворювання зубів і порожнини рота.

15. Правильно та своєчасно вести медичну документацію.

Лікар-стоматолог-терапевт

Основним завданням ***лікаря-стоматолога загальної практики*** є надання в амбулаторних умовах кваліфікованої лікувально-діагностичної допомоги хворим із захворюваннями зубів і порожнини рота.

Призначення і звільнення лікаря-стоматолога-терапевта здійснюється головним лікарем поліклініки відповідно до чинного законодавства. Лікар-стоматолог у своїй роботі підпорядковується безпосередньо заступнику головного лікаря з медичної діяльності, а за його відсутності – головному лікарю поліклініки. Лікаря-стоматологу підпорядковується середній медичний персонал стоматологічного кабінету.

У своїй діяльності лікар-стоматолог-терапевт керується чинним законодавством України про охорону здоров'я, нормативно-правовими актами і розпорядженнями муніципальних органів охорони здоров'я, посадовими інструкціями, а також методичними рекомендаціями щодо поліпшення стоматологічної допомоги населенню.

Кваліфікаційні вимоги до лікаря-стоматолог-терапевта: повна вища освіта (спеціаліст, магістр) за напрямом підготовки «Медицина», спеціальність «Стоматологія». Спеціалізація за фахом «Стоматологія терапевтична» (інтернатура, курси спеціалізації). Сертифікат лікаря-спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

Лікар-стоматолог-терапевт повинен знати:

- чинне законодавство, нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я та посадові інструкції;
- основи права медицини;
- права, обов'язки та відповідальність лікаря-стоматолога-терапевта;
- принципи організації стоматологічної допомоги;
- анатомію зубів, пародонту та слизової оболонки порожнини рота, вікові особливості зубів;
- етіологію, патогенез і сучасну класифікацію основних стоматологічних захворювань;
- новітні та пріоритетні технології сучасної стоматологічної практики;
- принципи знеболювання в терапевтичній стоматології;
- профілактику, клініку та діагностику стоматологічних захворювань;
- основи фармакотерапії;
- методи фізіотерапії;
- показання та протипоказання щодо видалення зубів;
- питання працездатності хворих із стоматологічними захворюваннями;
- принци будови, роботи і експлуатації стоматологічної апаратури, правила безпеки;
- засоби індивідуального захисту від гострих респіраторних захворювань та особливо небезпечних інфекцій;

- форми і методи санпросвітницької освіти серед населення;
- правила оформлення та ведення медичної документації;
- сучасну наукову літературу за фахом, методи її аналізу й узагальнення.

Лікар-стоматолог-ортопед проводить ортопедичне лікування твердих тканин зуба, захворювань пародонту, патологічної стертості, патології скронево-нижньощелепного суглоба, надає невідкладну стоматологічну допомогу.

Кваліфікаційні вимоги до лікаря-стоматолога-ортопеда: повна вища освіта (спеціаліст, магістр) за напрямом підготовки «Медицина», спеціальність «Стоматологія». Спеціалізація за фахом «Стоматологія ортопедична» (інтернатура, курси спеціалізації). Сертифікат лікаря-спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

Лікар-стоматолог-ортопед повинен знати:

- чинне законодавство, нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я та посадові інструкції;
- основи права медицини;
- права, обов'язки та відповідальність лікаря-стоматолога-ортопеда;
- принципи організації стоматологічної допомоги;
- анатомію зубів, пародонту та слизової оболонки порожнини рота, вікові особливості зубів;
- етіологію, патогенез і сучасну класифікацію основних захворювань ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки;
- біомеханіку жування, вікові зміни в щелепно-лицевій ділянці, особливості дії на неї навколишнього та внутрішнього середовищ;
- принципи профілактики, діагностики та лікування у разі зубощелепних деформацій аномалій зубів і щелеп;
- показання до зубного протезування, принципи підготовки порожнини рота та зубощелепного апарату до ортопедичного втручання;
- морфологічні зміни в зубощелепній системі під час ортопедичного й ортодонтичного втручання;
- механізм дії, принципи конструювання та особливості технології виготовлення ортопедичних й ортодонтичних апаратів і протезів;
- новітні та пріоритетні технології сучасної ортопедичної стоматологічної практики;
- принци будови, роботи і експлуатації стоматологічної апаратури, правила безпеки;
- засоби індивідуального захисту від гострих респіраторних захворювань та особливо небезпечних інфекцій;
- форми і методи санпросвітницької освіти серед населення;
- правила оформлення та ведення медичної документації;
- сучасну наукову літературу за фахом, методи її аналізу й узагальнення.

Лікар-стоматолог-ортодонт проводить підготовку до протезування зубів при дефектах та аномаліях зубів і щелеп; обирає методи лікування та конструкції протезів; планує обсяг та терміни ортодонтичного лікування перед та після реконструктивних операцій на щелепно-лицевій ділянці; надає невідкладну стоматологічну допомогу.

Кваліфікаційні вимоги до лікаря-стоматолога-ортодонта: повна вища освіта (спеціаліст, магістр) за напрямом підготовки «Медицина», спеціальність «Стоматологія». Спеціалізація за фахом «Ортодонтія» (інтернатура, курси спеціалізації). Сертифікат лікаря-спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

Лікар-стоматолог-ортодонт повинен знати:

- чинне законодавство, нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я та посадові інструкції;
- основи права медицини;
- права, обов'язки та відповідальність лікаря-стоматолога-ортодонта;
- принципи організації стоматологічної допомоги;
- сучасну класифікацію основних захворювань ротової порожнини та щелепно-лищевої ділянки;
- методи знеболювання в стоматології;
- взаємозв'язок формування та прорізування зубів з розвитком та ростом щелеп;

- показання до зубного протезування, принципи підготовки порожнини рота та зубощелепного апарату до ортопедичного втручання;
- нормальну будову зубів і щелеп та порушення цієї будови при зубощелепно-лицьових аномаліях;
- класифікацію зубощелепних деформацій;
- морфологічні зміни в жувальному апараті при ортопедичному та ортодонтичному лікуванні;
- лабораторні та рентгенологічні методи обстеження;
- показання та протипоказання до ортодонтичного лікування;
- механізм дії, принципи конструювання й особливості технології виготовлення ортодонтичних апаратів;
- новітні та пріоритетні технології сучасної ортодонтичної стоматологічної практики;
- принци будови, роботи і експлуатації стоматологічної апаратури, правила безпеки;
- засоби індивідуального захисту від гострих респіраторних захворювань та особливо небезпечних інфекцій;
- форми і методи санпросвітницької освіти серед населення;
- правила оформлення та ведення медичної документації;
- сучасну наукову літературу за фахом, методи її аналізу й узагальнення.

Лікар-стоматолог дитячий застосовує сучасні методи профілактики, діагностики та лікування основних стоматологічних захворювань і щелепно-лицевих аномалій у дітей; надає невідкладну стоматологічну допомогу при гострих запальних процесах, травмах, кровотечах, анафілактичному шоці; гострій серцевій та дихальній недостатностях; гіпоксії і механічній асфіксії; набряку гортані.

Кваліфікаційні вимоги до дитячого лікаря-стоматолога: повна вища освіта (спеціаліст, магістр) за напрямом підготовки «Медицина», спеціальність «Стоматологія». Спеціалізація за фахом «Стоматологія дитяча» (інтернатура, курси спеціалізації). Сертифікат лікаря-спеціаліста. Без вимог до стажу роботи.

Дитячий лікар-стоматолог повинен знати:

- чинне законодавство, нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я та посадові інструкції;
- основи права медицини;
- права, обов'язки та відповідальність дитячого лікаря-стоматолога;
- принципи організації дитячої стоматологічної допомоги;
- сучасну класифікацію основних захворювань ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки у дітей;
- методи знеболювання в стоматології;
- взаємозв'язок формування та прорізування зубів з розвитком та ростом щелеп;
- топографічну анатомію голови і щелепно-лицевої ділянки дитини, анатомо-фізіологічні особливості розвитку дітей різних вікових груп;
- нормальну будову зубів і щелеп та порушення цієї будови при зубощелепно-лицевих аномаліях;
- прийом та методи знеболювання в дитячій стоматології, питання інтенсивної терапії й реанімації;
- етіологію, патогенез і клініку основних стоматологічних захворювань у дітей;
- загальні та спеціальні методи обстеження дітей;
- методи профілактики і лікування зубів та щелепно-лицевих аномалій у дітей;
- лабораторні та рентгенологічні методи обстеження;
- показання та протипоказання до ортодонтичного та ортопедичного лікування;
- показання та протипоказання до видалення зубів;
- новітні та пріоритетні технології сучасної дитячої стоматологічної практики;
- правила асептики та антисептики;
- організацію диспансеризації хворих дітей;
- основи фармакотерапії та методи фізіотерапії;
- засоби індивідуального захисту від гострих респіраторних захворювань та особливо небезпечних інфекцій;

- форми і методи санпросвітницької освіти серед населення;
- правила оформлення та ведення медичної документації;
- сучасну наукову літературу за фахом, методи її аналізу й узагальнення.

Оцінка роботи лікаря-стоматолога проводиться заступником головного лікаря поліклініки по медичній частині за підсумками роботи за квартал (рік) на підставі врахування якісних і кількісних показників його роботи, дотримання ним вимог основоположних офіційних документів, правил трудової дисципліни, морально-етичних норм, громадської активності.

Лікар-стоматолог несе відповідальність як за неякісну роботу і помилкові дії, так і за бездіяльність та неприйняття рішень, які входять в сферу його обов'язків і компетенції, відповідно до чинного законодавства.

III Правовий статус судово-медичного експерта

Судово-медичний експерт – це лікар-фахівець, який отримав підготовку в галузі судової медицини й працює у бюро судово-медичної експертизи, регулярно виконує функції експерта з огляду потерпілих осіб, трупів й дослідження речових доказів.

Лікар-експерт – це лікар, який незалежно від фаху й займаної посади, епізодично виконує обов'язки судово-медичного експерта за дорученням органів дізнання, слідства або суду.

Права судово-медичного експерта:

- брати участь в усіх засіданнях і зборах, що проводяться у відділі (відділенні);
- висловлювати свою думку при обговоренні експертиз, що проводяться у відділі (відділенні);
- ставити перед завідувачем відділом (відділенням) і керівництвом бюро питання про покращення умов праці й матеріально-технічного забезпечення, підтримання належного санітарно-гігієнічного і протиепідеміологічного режиму, постачання необхідним обладнанням і апаратурою;
- брати участь у засіданнях методичної (консультативної) ради бюро з питань, що його стосуються;
- подавати заяву про незгоду начальнику бюро, а при незгоді з його рішенням – і до методичної (консультативної) ради бюро з приводу якісної оцінки виконаної ним експертизи;
- готувати подання завідувачу відділом (відділенням) і керівництву бюро про заохочування або накладання стягнення на підлеглих йому середніх і молодших працівників.

Незалежність судово-медичного експерта:

- ✓ процесуальним порядком призначення судового експерта;
- ✓ заборонаю під загрозою передбаченої законом відповідальності втручатися будь-кому в проведення судової експертизи;
- ✓ існуванням установ судових експертиз, незалежних від органів дізнання, досудового слідства;
- ✓ створенням необхідних умов для діяльності судового експерта, його матеріальним і соціальним забезпеченням;
- ✓ кримінальною відповідальністю судового експерта за надання завідомо неправдивого висновку та відмову без поважних причин від виконання покладених на нього обов'язків;
- ✓ можливістю призначення повторної судової експертизи;
- ✓ присутністю учасників процесу в передбачених законом випадках під час проведення судової експертизи.

Обов'язки судово-медичного експерта:

- виконувати доручені йому судово-медичні експертизи, дослідження та інші види експертних робіт на високому і професійному рівні, об'єктивно і у належні строки;
- оволодівати рекомендованими у встановленому порядку новими методами дослідження і використовувати їх на практиці;
- своєчасно інформувати відповідні органи дізнання, досудового слідства і суду про відомості, що були одержані при проведенні експертизи і що не були відображені у справі, а також про обставини і факти, що мають значення для розслідування й судового розгляду;
- повідомляти завідувача відділом (відділенням) і керівництву бюро про всі недоліки надання медичної допомоги, що були встановлені при проведенні експертизи;
- систематично підвищувати свою професійну кваліфікацію;

➤ проходити курси удосконалення з фаху (не менш ніж один раз у 5 років).

Відповідальність судово-медичного експерта за:

- ✚ кваліфіковане, об'єктивне і своєчасне проведення доручених йому експертиз, досліджень та інших видів експертних робіт на належному науковому рівні;
- ✚ якісне ведення судово-медичної документації;
- ✚ збереження матеріалів справи, речових доказів та інших документів, що одержані ним для проведення експертизи;
- ✚ своєчасне подання особі, яка призначила експертизу, усієї експертної документації, а також повернення матеріалів справи, речових доказів й інших документів, що проходять у справі;
- ✚ негайне повідомлення керівництва бюро і у встановленому порядку відповідних органів охорони здоров'я про випадки виявлення ним у ході проведення експертизи гострозаразних, у тому числі особливо небезпечних захворювань, і вжити в зв'язку з цим заходи;
- ✚ розголошення даних матеріалів справи і даних медичного характеру, що стали йому відомі у ході проведення експертизи.